

TALOUSARVIOALOITE 400/2009 vp

Määrärahan osoittaminen rataosuuksien Niirala—Säkäniemi ja Joensuu—Uimaharju—Lieksa—Nurmes sähköistämiseen

Eduskunnalle

Rautatieliikenne ottaa huomioon elinkeinoelämän ja joukkoliikenteen kuljetustarpeet kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Ratahankkeilla luodaan entistä paremmat toimintaedellytykset sekä henkilö- että tavaraliikenteelle. Kansainvälisessä liikenteessä kehittynyt rataverkko on keskeisenä linkkinä idän ja lännen välillä.

Rataosuuksien Niirala—Säkäniemi ja Joensuu—Uimaharju—Lieksa—Nurmes sähköistämisellä on mittava aluetaloudellinen ja kansantaloudellinen merkitys. Alueella sijaitsevat suuret työnantajat, metsäteollisuuden yritykset, kuljettavat rautateitse suuria määriä raakapuuta ja valmiita tuotteita (Stora Enso Enocell Oy Enon Uimaharjussa, Anaika Oy, Pankaboard Oy ja Vapo Timber Oy Lieksassa sekä Vapo Timber Oy ja Höljäkkä Oy Nurmeksessa). Tavarakuljetus on edullisinta suorittaa sähköistetyllä radalla.

Tavaraliikennemäärät tulevat kasvamaan ko. rataosuudella entisestään johtuen teollisuuden hankkiman raaka-ainekuljetusten suunnan muuttumisesta puun tuonnin lakatessa tai ainakin vähetessä merkittävästi toistaiseksi Venäjältä.

Uimaharjun sellutehtaassa käytettävä kuitupuuhankitaan jatkossa kotimaasta. Hankittavan kuitupuun hankinta-alue laajenee entistä enemmän Pohjois-Karjalan pohjoispuolelle, jolloin Uimaharju—Kontiomäki rataosuuden merkitys tulee korostumaan.

Niiralan—Säkäniemen rataosuus kuuluu Suomen TEN-verkkoon. Euroopan unionin asettami-

en tavoitteiden mukaisesti TEN-verkkojen kehittämisellä pyritään mm. edistämään sisämarkkinoiden toimintaa sekä varmistamaan henkilöiden ja tavaroiden kestävä liikkuminen yhteiskunnan, ympäristön ja turvallisuuden kannalta parhaissa mahdollisissa olosuhteissa. Rataosuuden sähköistäminen tukee varsin hyvin myös em. yhteisön tavoitteita.

Värtsilä—Niiralan raja-asema on Suomen itäisen liikenteen kannalta merkittävä rajanylityspaikka.

Joensuu on alueen vahva teollisuus-, koulu- ja hallintokaupunki, jonka toimintojen edellytyksenä on vilkas yhteydenpito muun maailman kanssa. Alueen monipuolinen ja kehittyvä elinkeinoelämä, opiskelupaikkojen lisääntyminen ja jatkuva väestönkasvu muodostavat junamatkoille selvän kasvupotentiaalin. Näiden seikkojen valossa on todennäköistä, että myös henkilöliikenteen matkustajien lukumäärä kasvaa, jos tarjontaa parannetaan nopeampien aikataulujen muodossa. Lisäksi sähköistys tukee sekä kansallisten että kansainvälisten liikenneyhteyksien parantamista, kehittämistä ja laajentamista.

Vaikutusselvityksen perusteella voidaan todeta, että rataosuuksien sähköistys on merkittävä ympäristöinvestointi, sillä sen avulla voidaan huomattavasti vähentää liikenteen päästöjä ja meluhaittoja ja parantaa huomattavasti rata-alueiden pienilmaston ilmanlaatua. Sähköistysinvestoinneilla voidaan vähentää junaliikenteen synnyttämiä kasvihuonekaasuja ja tukea näin

kasvihuoneilmiön rajoittamiseen pyrkivää toimintaa.

Siirryttäessä sähköjunaliikenteeseen junaliikenteen liikennetuotantokustannukset pienenevät huomattavasti, ja myös sen laatu- ja palvelutaso paranevat. Rataosuuksien sähköistämisen hyödyt kohdistuvat henkilö- ja tavaraliikenteelle ja hyödyntävät täten sekä henkilöliikenteen matkustajia että erityisesti maamme kauppaa ja teollisuutta. Ratahallintokeskuksessa on laadittu kannattavuusselvitys vielä sähköistämättömistä radoista. Selvitys osoittaa kannattavaksi investoinniksi Säkäniemi—Niirala ja Joensuu—Uimaharju rataosuuksien sähköistämisen.

Toimivat liikenneyhteydet ovat perusta myös uskottavalle aluepolitiikalle, alueelliselle ja maaseudun kehitykselle.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2010 talousarvioon momentille 31.10.20 lisäyksenä 34 000 000 euroa rataosuuksien Niirala—Säkäniemi ja Joensuu—Uimaharju—Lieksa—Nurmes sähköistämiseen.

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 2009

Lauri Kähkönen /sd
Esa Lahtela /sd